

OHJEITA ROTTIEN TORJUNTAAN

Hiiret, myyrät ja rotat ovat yleisimpiä torjuttavia jyrsijöitä asunnoissa, kesämökeissä ja ulkorakennuksissa. Rotat aiheuttavat vahinkoa saastuttamalla elintarvikkeita sekä sotkemalla tiloja ulosteilla. Lisäksi Rotat voivat aiheuttaa huomattavaa vahinkoa rakenteille, kaapeleille, laitteille ja pakkauksille. Ne pystyvät jyrsimään hampaillaan puuta, muoveja, pehmeitä metalleja ja jopa betonia. Jyrsijät lisääntyvät nopeasti ja iso jyrsijäpopulaatio aiheuttaa suuria haittoja elinympäristössään.

Mikäli havaitset rottia taloyhtiösi alueella, ilmoita asiasta välittömästi isännöitsijälle. Omakotialueella ongelmasta kannattaa keskustella naapurien kanssa, ja ryhtyä torjuntatoimiin samanaikaisesti.

Terveydensuojelulain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija on tarvittaessa velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin rottien, hiirien ja muiden haittaeläinten hävittämiseksi kiinteistöltä. Kiinteistön omistajan tai haltijan on myös hoidettava kiinteistöä siten, että rottien pesiytyminen ja ravinnon saanti estyy.

Rotan esiintymiseen vaikuttavat ravinto ja saatavilla olevat suojapaikat. Myös erilaiset maankaivutyöt saattavat aiheuttaa rottien liikehdintää. Rottien asuinpaikat ovat tunnistettavissa sen maastoon jättämistä jäljistä kuten ulosteista. Rotan tiedetään liikkuvan päivittäisillä ravinnonhakumatkoillaan satoja metrejä ja uusia asuinpaikkoja etsiessään jopa kilometrejä.

Rottien torjunnassa ennaltaehkäisy on tärkeää. Kiinteistön jätehuolto tulee järjestää siten, että eläimet eivät pääse jäteastiaan tai kompostoriin, jossa on keittiöbiojätettä. Jäteastioiden tulee olla siistejä ja niiden kansien tulee olla aina suljettuina. Kompostointi pitää hoitaa niin, ettei siitä aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kun kompostoidaan elintarvikkejätettä ja käymäläjätettä, tulee tehdä kompostointi-ilmoitus (<https://www.hsy.fi/fi/asukkaalle/lajittelujakierratys/pientalon-jatehuolto/Sivut/Kompostointi.aspx>).

Mahdollinen lintujen ruokinta kannattaa lopettaa, jos alueella on rottia. Ruokintaa ei tule järjestää suoraan maasta. Ruokintaan tulee käyttää ainoastaan tarkoitukseen soveltuvaa ravintoa. Lintujen ruokintapaikoilla maahan varisseet siemenet houkuttelevat jyrsijöitä, joten ruokintapaikat tulisi pitää siistinä. Lisäksi olisi hyvä suosia sellaisia ruokintalaitteita, joihin jyrsijät eivät pääse. Lintujen talviruokinta-ajosta lisää osoitteessa: <https://www.birdlife.fi/lintuharrastus/talviruokinta/aloittaminen-ja-lopettaminen/>

Ravinnon lisäksi rotta tarvitsee pesimäpaikkoja. Rotta suosii kosteita, maanläheisiä paikkoja, joihin se voi helposti kaivaa maanalaisia käytäviä. Erilaiset lauta- ja romukasat sekä lehtikasat tarjoavatkin hyvän suojan rottapaikoille, joten ne tulee siivota pois. Elintarvikkeiden sekä lemmikkien ruuat olisi hyvä varastoida siten, että jyrsijät eivät pääse niihin käsiksi.

Rakennuksiin pääsy kannattaa estää tilkitsemällä kaikki raot, joista jyrsijä voi päästä sisälle. Riittävän tiheää verkkoa voi myös käyttää sisäänpääsyn estämiseen. Kun rakennusta korjataan rotanpitäväksi, on hyvä tietää, että nuori rotta pystyy ryömimään n. 2,5 cm suuruisesta aukosta.

Jos ennaltaehkäisy ei auta hiiriä ja rottia voidaan hävittää loukuttamalla. Tappoloukkujen on oltava riittävän tehokkaita, jotta pyydystettävä eläin ei joudu kärsimään. Loukku tulee sijoittaa siten, ettei se vahingoita muita ja se tulee tarkistaa päivittäin. Loukkua ei kannata käsitellä paljain käsin, koska ihmisen käsistä tarttuva haju voi pitää jyrsijät kaukana loukusta.

Jyrsijämyrkkujen käyttö

Jollei mikään muu keino toimi, täytyy turvautua jyrsijämyrkkuihin. Myrkyn käyttö on viimeisin vaihtoehto jyrsijöiden tuhoamiseen. Jyrsijämyrkkijä ei suositella ensisijaisena vaihtoehtona, koska niillä voi olla ympäristöhaittoja. Lisäksi ne voivat olla riski lapsille ja lemmikeille. Jyrsijämyrkkijä käytettäessä tulee kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin asioihin:

- Lue käyttöohjeet huolellisesti ja noudata niitä.
- Käytä hiirimyrkkijä vain sisätiloissa.
- Laita jyrsijämyrkkijä aina lukittavaan, vahvasta materiaalista valmistettuun syöttilaatikkoon.
- Jos mahdollista, kiinnitä syötin niin, etteivät jyrsijät voi kuljettaa niitä.
- Rotanmyrkkijä saa sisätilojen lisäksi käyttää rakennusten välittömässä läheisyydessä rottien kulkureiteillä. Rotan elinpiiri on melko laaja, joten rottien torjunta yksittäisen rakennuksen ympäriltä ei välttämättä riitä. Rottakannan tuhoamiseksi kannattaa ottaa yhteyttä tuholaistorjuntayritykseen, joiden yhteystietoja löytyy internetistä.
- Tarkista syötin kulutus säännöllisesti ja lisää syöttiä tarvittaessa. Sijoita syötin siten, etteivät lapset ja kotieläimet pääse kosketuksiin niiden kanssa.
- Jatkuva syötitys on kielletty: Kerää syötin pois myrkytysjakson päätyttyä ja hävitä ne vaarallisena jätteenä.
- Etsi ja kerää kuolleet jyrsijät sekä niiden kuljettamat syötin torjunnan aikana. Laita kuolleet jyrsijät kannelliseen jäteastiaan, jotta muut eläimet eivät pääse niihin käsiksi.
- Hiiret ja rotat voivat levittää erilaisia tauteja, joten käytä hansikkaita, kun käsittelet kuolleita jyrsijöitä tai niiden saastuttamia syöttejä ja syöttilaatikoita.

(<http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Kemikaalit-kayttokohteittain/Jyrsijamyrkyt/>)

Kuva: JC Schou, Biopix, CC-BY-NC-3.0

<http://www.vieraslajit.fi/lajit/MX.49649/show>

Kuva: Jean-Jacque Boujot, CC-BY-SA-2.0

<http://www.vieraslajit.fi/lajit/MX.49649/show>